

потенціалу є ключовим елементом управління персоналом. Розуміння потенціалу кадрів, їхніх навичок, здібностей і мотивації дозволяє підприємствам максимально використовувати їхні ресурси та досягати бажаних результатів. Такий аналіз допомагає виявляти потреби в навчанні та розвитку персоналу, а також оптимізувати процеси найму та утримання персоналу, що сприяє підвищенню ефективності підприємства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Азарова А.О. Дослідження множини чинників нематеріальної мотивації на підприємстві. *Економічний простір*. 2017. № 5. С. 53-58.
2. Васюта В.Б., Бульбаха Л.І. Мотивація праці персоналу на підприємстві в сучасних умовах господарювання. *Ефективна економіка*. 2016. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5041>.
3. Блінов А. Мотивація персоналу корпоративних структур. *Маркетинг*. 2016. Вип. 1. С. 88-101.
4. Гринько Т.В., Савченко К.С. Науково-методичні підходи до оцінки кадрового потенціалу медичного закладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. Острог: НаУОА, 2017. № 7 (35). С. 23-27.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Таланова В. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Висока ймовірність виникнення та розвитку кризи в процесі діяльності будь-якого підприємства ставить завдання впровадження спеціалізованого антикризового управління [1]. Антикризове управління спрямоване не лише на уникнення можливих серйозних ускладнень у ринковій діяльності підприємства, але й на забезпечення його стабільного та успішного функціонування. Основні відмінності антикризового управління від звичайного поточного управління обумовлені такими факторами:

1) основним завданням антикризового управління є забезпечення стійкого положення на ринку та фінансової стабільності підприємства в умовах будь-яких економічних, політичних та соціальних змін в країні;

2) ключовим компонентом антикризового управління підприємством є готовність та оперативна реакція на потенційні значущі зміни в зовнішньому

бізнес-середовищі, ґрунтуючись на наперед розроблених альтернативних варіантах в залежності від конкретної обстановки;

3) сутність антикризового управління полягає в постійному та послідовному процесі впровадження інновацій у всіх аспектах діяльності підприємства;

4) антикризове управління спрямоване на можливість впровадження управлінських та фінансових механізмів, які навіть у складних ситуаціях дозволяють підприємству виходити з труднощів з мінімальними витратами.

Сутність антикризового управління полягає в об'єктивному та неупередженому вивченні змісту та глибинних причин кризи, закономірностей її розвитку, можливих сценаріїв, рушійних сил та наслідків виходу з неї, а також адаптованості підприємств до змін в навколишньому середовищі. При цьому реалізація політики антикризового управління у випадку загрози банкрутства включає в себе [2]:

– систематичний аналіз фінансового стану підприємства, спрямований на своєчасне виявлення ознак кризового розвитку та ризику потенційного банкрутства;

– визначення параметрів та масштабу кризового стану цільового підприємства;

– дослідження основних факторів, що призвели до кризового розвитку підприємства;

– встановлення цілей та вибір ключових механізмів антикризового фінансового управління в умовах загрози банкрутства;

– реалізація внутрішнього механізму фінансової стабілізації на підприємстві;

– вибір оптимальних методів санації для підприємства.

Антикризове управління підприємством повинно враховувати системні та специфічні принципи, під якими розуміються об'єктивні правила управлінської поведінки, що виникають з потреб об'єкта управління і повертаються до нього у вигляді наукового знання. Це наукове знання використовується для виконання завдань управління, підвищення ефективності його потенціалу та створення більш досконалої організації взаємин об'єкта управління з середовищем [1].

В антикризовому управлінні ключовим є дотримання таких принципів:

– необхідно мати чітко визначену стратегію антикризового управління для досягнення ефективності. Без конкретної мети та чітких завдань, проведення антикризового управління стає неефективним. Управління кризовою ситуацією вимагає наявності антикризової стратегії, яка служить напрямком для прийняття рішень та визначає основні завдання управлінської діяльності;

– необхідно систематично вирішувати проблеми, проводячи антикризове управління. Важливо структурувати завдання та проблеми в порядку їхньої важливості для досягнення кінцевої мети. Ранжуючи їх за ступенем впливу на вирішення подальших завдань та враховуючи швидкість антикризових змін, формується послідовність дій у процесі антикризового управління;

– вчасне прийняття управлінських рішень в антикризовому управлінні передбачає постійний моніторинг стану господарської системи, раннє виявлення ознак кризового стану та оперативне реагування на них за допомогою відповідних антикризових заходів;

– необхідно мати гнучкість, маневреність та здатність адаптуватися до швидких змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі підприємства. Навіть при наявності типової схеми антикризового процесу, конкретна специфіка підприємства може вимагати уточнення змісту та інструментарію роботи на кожному етапі [3]. Це включає ранжування значущості завдань, зміну порядку проведення заходів та врахування індивідуальних особливостей кожного конкретного підприємства;

– необхідно проводити оцінку позитивних та негативних наслідків ухвалених рішень, враховуючи їхній вплив на функціонування підприємства в коротко-строковому та довгостроковому планах.

Таким чином, для досягнення успіху, керівник повинен вміти передбачати можливість та ймовірність виникнення різноманітних виробничих ситуацій, а також бути готовим до їх появи і приймати адекватні рішення відповідно до утворених обставин.

Список використаних джерел:

1. Олійник Т.І., Маліновський С.Л. Методичні аспекти формування антикризової програми в плануванні економічної діяльності. Ефективна економіка. 2023. №11 <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2516/2552>

2. Пернарівський О.В. Моделі прогнозування неплатоспроможності підприємств та проблеми їхнього використання в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2020. № 4(22). С. 24-27.
3. Гринько Т.В., Максимчук О.С. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки сучасного підприємства. Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2017. С. 247-271.

Охотник А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ**

Функціонування підприємств у сучасних умовах супроводжується низкою викликів, зумовлених динамічними змінами глобального ринкового середовища, науково-технічним прогресом, трансформацією соціально-економічних систем та посиленням конкурентної боротьби. Ефективне функціонування підприємств є основою стабільного економічного розвитку держави, забезпечення зайнятості населення та підвищення рівня життя громадян. Теоретичні та практичні аспекти функціонування підприємств є предметом численних наукових досліджень та прикладних розробок з метою пошуку дієвих шляхів підвищення їх конкурентоспроможності, а також забезпечення сталого зростання та адаптації до мінливих умов зовнішнього середовища [4, с. 70-75].

Підприємство є основною ланкою економічної системи, яка забезпечує виробництво товарів і послуг для задоволення потреб споживачів. Функціонування підприємств базується на низці фундаментальних економічних теорій, таких як теорія фірми, теорія виробництва, теорія попиту та пропозиції, теорія конкуренції та інші.

Одним з ключових теоретичних питань є визначення оптимальної організаційної структури підприємства, яка б забезпечувала ефективне використання ресурсів, гнучкість та адаптивність до змін ринкового середовища. Традиційні ієрархічні структури все частіше замінюються гнучкими матричними та проектними структурами, які дозволяють швидше реагувати на виклики